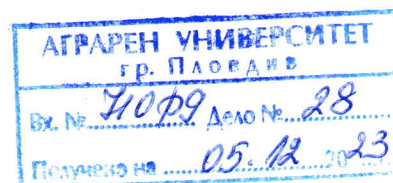

РЕЦЕНЗИЯ

върху дисертационен труд за получаване на образователна и научна степен доктор:

Област на висше образование: 3.0 Социални, стопански и правни науки

Професионално направление: 3.8. Икономика

Научна специалност: „Организация и управление на производството (селско стопанство и подотрасли)

Автор на дисертационния труд: Бесим Хамди Бислими, докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Мениджмънт и маркетинг“ при Аграрен университет – Пловдив.

Тема на дисертационния труд: „Управление на пътната инфраструктура за постигане на устойчиво развитие на земеделието“

Рецензент: проф. дн Димитър Иванов Костов – 3.0 Социални, стопански и правни науки, 3.8. Икономика

Определен за член на научното жури със Заповед № РД- РД-16-908 от 26.09.2023 на Ректора на Аграрен университет Пловдив и на заседание на научното жури.

1. Кратко представяне на кандидата

Кандидата е завършил университета в Прищина и има магистърска степен по технически науки. Той е дипломиран инженер. Владее писмено и говоримо албански, хърватски, сръбски и английски езици. Притежава компютърна грамотност и има отлични умения в областта на комуникациите. Притежава 28 години професионален стаж. Неговият опит е основно в управлението, планирането и изграждането на транспортни структури. Бил е мениджър и консултант в редица фирми на Министерството на транспорта и инфраструктурата. Работил е и в международни проекти.

2. Актуалност на проблема

От особена важност за икономиката на всеки регион е развитието и състоянието на инфраструктурата. За постигане на устойчиво развитие на земеделието значителна роля има инфраструктурата в селските райони. Неадекватната инфраструктура в селските райони е пречка за развитието на земеделието. От инфраструктурата на селскостопанските райони голямо значение имат пътните артерии. Те са свързани както с увеличаване на земеделското производство, така и с намаляване на бедността в тези региони.

В тази връзка съвсем определено може да се каже, че дисертационния труд е много важно научно изследване и с голямо практическо приложение.

3. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване

Тезата на дисертационния труд е пряко свързана с управлението на пътната инфраструктура и нейното значение за постигане на устойчиво развитие на земеделието.

Целта е уточнена много добре. Тя отговаря напълно на заглавието на изследването и дава възможност да се направи оценка относно състоянието на пътната инфраструктура и нейното управление за постигане на устойчиво развитие на земеделието. Основната цел на това изследване е свързано и с анализа на транспортната инфраструктура и определяне на нейното значение за икономическите дейности в региона. Основната цел на изследването се постига и чрез определянето на вторични цели, които имат значение за идентифицирането на агроикономическите фактори, свързани с регионалното развитие, както и със значението на съчетанието на различните подотрасли на селското стопанство с другите дейности в региона.

За постигане на целите на изследването се решават следните основни задачи:

- ☐ Определяне на текущото състояние на развитието на земеделието в региона на Западните Балкани;

- ☐ Идентифициране на възможни фактори, които определят икономическото значение на селското стопанство в Западните Балкани;

- ☐ Определяне влиянието на определени агроикономически фактори за устойчиво развитие в рамките на страните от Западните Балкани;

- ☐ Намиране и дефиниране силните и слабите страни в страните от Западните Балкани по отношение на устойчивото селско стопанство и развитието на селските райони;

- ☐ Предлагане на модел на развитие, който да подобри значително потенциала на определени агроикономически фактори за устойчиво развитие на Западните Балкани.

- ☐ Необходимостта, значението и развитието на националната транспортна политика.

- ☐ Политики на ЕС за финансиране на инфраструктурни проекти в региона.

- ☐ Международни фактори и транспортна политика на ЕС.

- ☐ Интегриране на националната регионална мрежа, като основно условие за международна интеграция.

- ☐ Оценяване на инфраструктурни проекти в пътната мрежа в региона на Западните Балкани.

- ☐ Паневропейски транспортни коридори и регионален контекст (SEETO)

- ☐ Значението на инвестициите и финансирането от ЕС в пътната и транспортната инфраструктура.

Предмета и обекта на изследването са точно и ясно определени. Те са посочени в заглавието на дисертационния труд.

Хипотезите са определени чрез подходите на изследването. Те са два вида: основни и социални.

Основната хипотеза

Основната хипотеза се основава на твърдението, че развитието на пътната мрежа чрез инвестиции в пътната мрежа ще увеличи транспорта на селскостопански продукти, което ще има положително въздействие върху цялостната икономическа ситуация в Западните Балкани.

Специални хипотези

- Връзката на пътната мрежа на страните от Западните Балкани с другите пътни мрежи в региона позволява по-бърза интеграция на региона в ЕС, но също така и икономическа, социална и политическа връзка.

- Липсата на сътрудничество между страните от региона при реализирането на съвместни проекти в пътната инфраструктура, влияе негативно върху по-нататъшното икономическо развитие, но и по-бързата интеграция на страните от региона в ЕС.

- Инвестирането в развитието на модерна пътна мрежа позволява по-голяма ефективност и ефикасност на транспорта, намаляване на транспортните разходи и положително въздействие върху околната среда.

Методите, които са използвани в изследването, са традиционни и съвременни. Те са групирани в две групи: научни и приложни.

Научни методи:

- методи за събиране на данни,
- аналитичен и сравнителен метод на изследване,
- индуктивен и дедуктивен метод на заключване,
- метод на класификация,

- метод на абстракция, конкретизация и обобщение,
- метод на описание,
- методология за моделиране на системи,
- системен подход.

Приложните методи са пряко свързани с анализа на изследването.

4. Онагледеност и представяне на получените резултати

Дисертационния труд е представен в шест раздела с общ обем от 205 страници, включващи следните раздели:

Първа част - Характеристика на транспортната инфраструктура

Втора част - Теоретични предположения за устойчиво развитие

Трета част - Теоретичен и методологически подход към селското стопанство

Четвърта част - Стратегия за устойчиво развитие на селското стопанство

Пета част - Значението на пътищата за развитието и търговията в селското стопанство

Шеста част - Селско стопанство и транспортна инфраструктура в страните от Западните Балкани

5. Обсъждане на резултатите и използвана литература

Прави добро впечатление подробният анализ и коментар на използваната литература. Особено внимание е отделено на характеристиката на транспортната инфраструктура. Автора прави анализ на характеристиките на транспортния процес и на ролята, който той играе в цялостното икономическо развитие на всеки регион.

Принос на докторанта е определянето на целите и ролята на транспорта свързан с развитието на регионите в социален и икономически аспект. Докторанта е отделил достатъчно внимание и на изучаването на въздействието на транспорта върху микро и макроекономическото развитие

на региона. Той прави компетентна макроикономическа оценка и връзката и с производството, заетостта и доходите в даден регион.

Авторът прави компетентни оценки относно влиянието на транспорта и неговата структура, както във вътрешен, така и в международен аспект.

Вторият раздел е свързан с теоретичните постановки на устойчивото развитие на даден регион и връзката им с влиянието на природните ресурси. В тази част на изследването може да се каже, че авторът има принос за определяне на основните индикатори, свързани с устойчивото развитие на даден регион.

Конкретният анализ на дисертационния труд и определянето на мястото му за решаване на задачите в изследването е третият раздел, който е свързан с подходите в земеделието, определящи отрасъла като жизнено важен за развитието на всеки регионален район. Тук може да посочим, че автора много правилно определя, че селското стопанство е фундаментално различна производствена дейност и е много зависима от въздействието на природата върху него.

Основните приносни моменти на дисертационния труд са посочени в четвърти раздел, който е свързан със стратегиите за устойчиво развитие на селското стопанство, основано на инфраструктурата на всеки отделен регион.

В следващия раздел са включени импиричните проучвания за значението на пътищата за развитието на търговията и мястото и ролята на селското стопанство в нея.

В последния раздел на дисертационния труд се разглежда инфраструктурата в страните от Западните Балкани. Тази част на разработката дава възможност да се даде отговор на методичните въпроси, поставени в началото на дисертацията.

6. Приноси на дисертационния труд

Приемам справката за приносите, посочени в дисертационния труд, които са:

- 1.Изяснена е същността на пътната инфраструктура за устойчивото развитие на земеделието като национален отрасъл на една държава;
- 2.Изяснена е същността на устойчивото развитие на земеделието като е изследвана ролята на инфраструктурата в този процес;
- 3.Изяснена е същността на земеделието в контекста на устойчивото развитие на икономическите отрасли;
- 4.Изготвена и аргументирана е стратегия за устойчиво развитие на земеделието в Западните Балкани, в чиято основа стои пътната инфраструктура като основен елемент на устойчивост;
- 5.Анализирана е ролята на пътната инфраструктура за устойчивото развитие на земеделието в Западните Балкани.

7. Критични бележки и въпроси

Препоръка: Необходимо е в бъдещи публикации автора на дисертационния труд да има предвид разглеждането на глобалните политически и икономически процеси като важен фактор за управление на пътната инфраструктура в контекста на устойчивото развитие на земеделието.

8. Публикувани статии и цитирания

Докторанта е публикувал три броя научни публикации, които са пряко свързани с дисертационния труд. Те са достатъчни за да представят разработката като завършен дисертационен труд.

Автореферата отговаря напълно на материалите, включени в дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационния труд представен от Бесим Хамди Бислими е напълно завършено научно изследване с практическа стойност.

Въз основа на научените и приложени от докторанта различни методи на изследване, правилно проведените изследвания, направените обобщения и изводи считам, че представения дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на АУ за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя ПОЛОЖИТЕЛНО.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на Бесим Хамди Бислими ОНС доктор по научната специалност «Организация и управление на производството» (селско стопанство и подотрасли).

Дата: 10.11.2023

Рецензент:

Проф. д-р Димитър Костов